

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slov. poslanci in njih delovanje.

III. Ker smo o četrti točki programa, o politični upravi že poročali skupno pri drugej, s katero se je spojila, namreč pri razpravi o pravosodji, preostane nam še samo poročati o zadnji točki, o slovenskem časopisju. Želelo se je pač govoriti obširneje tudi o tej važni točki, a razprave o prvih točkah vzele so toliko časa, da se je le na kratko mogla obravnavati ta točka. Poročevalec je bil poslanec g. Ivan Hribar. Razgovarjalo se je o razmerah, v katerih ima pač težavno stališče naše novinarstvo, katero mnogokrat zapade v plen objektivnemu postopanju, t. j. da list zapleni c. kr. gospóda, ako se ji vidi, da v njem ni kaj prav. Sklenila se je naslednja resolucija:

„Zbrani slovenski in istersko hrvatski poslanci spoznavajo za potrebno, da se preustroji objektivno postopanje v tiskovnih zadevah in obda z garancijami, da njegova uporaba ne bode, kakor je bila doslej, pogubna svobodnemu tisku, v obče ter slovenskemu in hrvatskemu posebej“.

Kako imajo trpeti posebno v Ljubljani in še more biti več kje drugje, pod težo objektivnega postopanja, to dobro vedó čitatelji naši in čitatelji drugih slovenskih časopisov. V prvi vrsti želeli bi tedaj pač mi, da se poslancem našim posreči v tej zadevi kaj doseči. Mnogo bi lahko in prav radi spregovorili o tem kočljivem vprašanji, ali prepuščamo to raje poslancem našim. Menda se bode vendar našel med našimi državnimi poslanci kdo, ki bode spregovoril besedo v našo obrambo. Hvaležni mu bomo ne samo mi, nego gotovo vse čitajoče slovensko občinstvo. Več o tem predmetu govoriti, nam, žal, ni mogoče.

Shod končal se je po tretji uri, ko je zborovanje trajalo nepretrgoma nad pet ur. S tem bi bili končali v glavnih potezih poročilo o shodu. Zvedeli smo namreč samo to, kar se je potrebno zdelo prijaviti nam, ker pri shodu

samem nismo mogli imeti poročevalca svojega kajti shod bil je zaupen.

Da se je v glavnih vprašanjih po dalnjih razgovorih dosegla jedinstvo, in se je shod vršil v lepi slogi, daje nam prijetno nado in poročstvo, da se bode razjasnil tudi naš politični položaj, da bodo zastopniki slovenskega naroda in z njimi hrvatsko-isterski, kateri so se polnoštevilno udeležili shoda, postopali složno in česar se hočemo nadejati, tudi odločno, da dosežemo vsaj to, kar se je sklenilo, ker s tem odpravile bi se pač le najbolj pereče krivice, ki se godijo razkosanemu narodu slovenskemu.

Slovensko in istersko hrvatsko časopisje, kakor gotovo tudi vse slovensko časopisje avstro-ogersko, bode gotovo živahno in jednoglasno podpiralo delo naših poslancev, kajti vse to, kar se zahteva v omenjenih resolucijah, je tako živa potreba, tako opravičeno, da bi se pač težko mogel najti pošten Slovan, ali tudi le prijatelj Slovanov, kateri bi ne podpisal vseh točk, kar smo jih prijavili. Nahajali se bodo pač med nasprotniki našimi, tega smo preverjeni, ljudje, ki bodo celo ta skromna naša zahtevanja imenovali pretirana ali celo nemogoča. Zato pa se na drugej strani, posebno v vrstah prijateljev naših, gotovo ne bode manjkalo tudi taci, ki bodo trdili, da so bili poslanci naši morda preskromni, ki bodo obžalovali, da se niso postavili na širše, bolj idejalno stališče.

Mi za danes o tem vprašanji ne bodemo razpravljali obširneje, rečemo samo to, da nas je obveselil prvi ta shod poslancev slovensko-hrvatskih, kakor nas je veselilo, da se je vršil v lepi slogi. Nadejamo se pa za trdno, da temu prvemu koraku bodo sledili drugi, ako bode nanesla potreba, ter da nam ta shod obrodi zaželenega sadu. Zgodilo se bode pa to le tedaj, če bodo poslanci naši krepko in odločno se držali svojih sklepov, ter vedno in večno zahtevali, da nam ne ostanejo le mrtva črka, ali le prijeten spomin na prvi shod slovenskih in istersko-hrvatskih poslancev.

Le ta edinost, katero naglašajo poročevalci „Slov. Naroda“ pri gg. poslancih, je v resnici vesela in mi ji želimo, naj jim ostane in se raztegne tudi na njih volilce, na vse slov. ljudstvo. Mi imamo pa še gledé na prihodnje delovanje naših poslancev marsikaj na srci, pač so morebiti govorili na svojem shodu še o marsičem, toda ni jim za to, da bi se izvedelo prej, ko bi po njih načrtu prišlo na vrsto. Upajmo torej, da ne bode njih delovanje brez uspehov. V slogi je moč.

Celje in Savinjska dolina.

V Celji so bili zadnji čas burni dnevi in je marsikateri kmet v okolici rekel, kaj neki dela toliko sovraštvo med prebivalci tega mesta.

Kakor je znano, zgubili so „Nemci“ v Celji ali prav za prav slovenski odpadniki, skoro vse trdnjave okoli mesta, ter so Slovenci prišli, tako rekoč že tik do mestnega obzidja in tukaj bijejo sedaj mestni očetje „nemškega“ Celja zadnji srditi boj.

Padla je bila najprej občina Velika Pirešica in je prišla v roke vrlim narodnjakom slovenskim, potem smo zmagali v okolici Celjski in zadnji čas v Škofljivasi, kjer je sedaj prav živahno narodno gibanje. Najhujši vdarec pa je bil za Celjske mogotce zguba okrajnega zastopa in pa, da se je petim slovenskim narodnim okrajnim zastopom Gornjigrad, Sevnica, Šmarje, Šoštanj in Vransko dovolila ustanovitev Južno-štajarske hranilnice in to še celo s sedežem v Celji; kajti s tem smo dobili Slovenci denarni zavod na spodnjem Štajarskem, da ne bode treba nam beračiti več pri Nemcih, oziroma naš prihranjeni denar njim nositi, da oni potem gospodarijo z njim po svoji volji. To vse seveda že silno preseda Rakužem, Valandu, Schmidnu in kako se ti gospodje imenujejo še dalje, ki so že siti žuljev slovenskega kmeta in mu toraj lahko hrbet obračajo.

Marsikateremu menda bode znano, kako sta se protivila Celjska poslanca dr. Neckermann v deželnem in dr. Foregger v državnem zboru proti osnovanju za nas toliko važnega denarnega zavoda Južno-štajarske hranilnice s sedežem v Celji. Celjski mogotci so toraj dobro vedeli, da držijo kmeta v svojih krempljih tako dolgo, dokler se ta mora pri njih poklanjati in denarja prositi, z ustanovitvijo Južno-štajarske hranilnice v Celji pa smo si pomagali kljub oviram od strani Celjskih nemčurjev, tudi v tem oziru in sedaj je kmet prost in čisto neodvisen od teh mogočnih gospodov.

Strah, ki so ga občutili ti gospodje pri ustanovitvi Južno-štajarske hranilnice, pa tudi ni bil neopravičen, kajti kako ta denarni zavod napreduje pri vseh zaprekah, ki jih delajo nam neprijazni duhovi, kaže to, da je od otvor-

jenja zavoda, to je od 24. julija 1889 do 31. julija tega leta, toraj nekaj čez eno leto, tam se naložilo denarja 601.775 gld. 63¹/₂ kr. in kmetom izposodilo 372.385 gld. ter da ima v tem času denarnega prometa za 1.878.314 gld. 43 kr. gotovo lepo število. Posebno hvale vredno je to, da ta zavod pri dobavljanju posojila od kmeta ne zahteva nove cenitve zemljišč, s čemer se prihrani mnogo stroškov, ampak se poslužuje mesto cenitve zemljiško posestnih pol pri odmerjenju vrednosti zemljišča. Potrebno pa je in dolžni smo, da podpiramo ta zavod, kolikor je mogoče in vsikdar odločno zahtevamo pri zapuščinskih razpravah in v drugih slučajih, da se naš denar naloži v našem slovenskem denarnem zavodu, v Južno-štajarski hranilnici v Celji.

Prišel je toraj čas, da mi enkrat pokažemo hrbet onim, ki nas sovražijo in psujejo, ter se držimo gesla „svoji k svojim“ in to bi bilo želeto posebno od onih iz Savinjske doline, ki kupujejo robo na veliko v Celji in potem doma razprodajo. Če bomo se tega držali in nehali denar nositi našim nasprotnikom, naj se nam tudi dobrikajo v svojih štacunah, potem bodo ti gotovo nehali svoje pomočnike in posle ščuvati na nas Slovence, da nas naj napadajo, kakor se je to godilo zadnji čas in bodo kmalu videli, da tako jim ni obstanka niti v njihovem „nemškem“ Celju samem. Če bodo pri njih kupovali samo Nemci, bodo ti imeli čas podboja podpirati in roke križem držati.

Potrebno je toraj in skrajni čas, da se mi kmetje tudi v tem oziru vzdramimo in ne podpiramo svojega lastnega nasprotnika in sovražnika in zaničevalca naroda našega, ker to je največji narodni greh, saj imamo, hvala Bogu, že narodne trgovce, kakor Vanič, Matič, Hočevr, Janež, Janič. Kakor se posoja, tako se vrača.

Gospodarske stvari.

Nekaj o vrenji mošta.

(Konec.)

3. Beljakovine. V moštu ni veliko beljakovin ali treba mu jih je za to, da vreje. Ko pa je mošt zavrel, ni jih mu več treba in dobro stori gospodar, če jih odpravi iz vina. Izgodi se pa to po pretekanju in čiščenju, sicer pa postane vino bolno in se skvari. Čisto je vino še le tedaj, ko ni v njem več beljakovin, prej pa ne.

4. Dišečine. Duh in okus pride v vino od trsnih sort, čijih grozdje je dalo vino. Pri izabeli in muškatu prepriča se človek o tem celo lahko. Tvarine pa, ki delajo ta okus, tičijo v koži jagod in ima jih vino tem več v sebi, čem dalje je bil mošt v dotiki z njimi. Duh je se ve, da različen, tako različen, kakor so trte,